

secundus hospes actiuus. tenetur autem de culpa depositarius si se ob-
tulit deposito. secundo si mercedem recepit pro custodia. tertio si conue-
coe faciāt iter se. **I**tem si cā depositarij res pēs ipm dposita sit. **I**tem si morā
fecit in restituendo. **I**tem de dolo tenet. s. qui psumit qd nō fecit diligē-
ciam circa depositum sicut in suis. sicut si res sue salue sint dposita nō
apparet. **I**tem si scienter accepit res depositas in hys locum habz re-
stitutione. totum habetur de deposito capitulo. ij. in textu et i glo. ij. 2c.

Sequitur de officio et adu predicationis.

Quoniam superfluum iudicavi post predicta subiungere aliqua de offi-
cio et adu predicationis qd quidem officium sanctū esse quis
negare potest. **E**t si suis quibus debet sic stipatum circūstan-
cijs. Omne enī officiū in ecclesia militante siue ecclesiastica
ierarchia licet in se consideratum sit inter carismata diuina sputandū
que numerantur ab apostolo ad eph. iij. **E**t tamē non recto ordine ad-
ministrant iam quāto insignitū fuisse si ordinē suū pseruasiet tātō igno-
bilis erit si ordinē suū amisit ut patet de lucifero. **H**oc autē officiū
multum necessarium est in ecclesiastica ierarchia sicut sal in cibo et pās
ad nutriendum. **O**lim deus legem suā cordibus sanctorū inspirauit ante
aduēntum suū. **D**einde scripsit in codicibus tempe moysi et pharaon.
Post hoc uia uoce predicauit et post hoc iterum libris apostolorum
et euangelistarū est in scripta que usq; hodie manēt et plurificata est p
e expositiones doctorū. **T**am uero frangit et distribuit fidelibus mā bō
predicatorū lz tā pēs frāgentes qz pipientes abuiūt hē abo saluari
Nō uidemus sepius fructum huius sancti seminis non plurificari et raro
tantum quātum deberent. **C**uius ratio est quia debitus ordo seminandi
non seruatur. **A**d quem ordinem primo requiritur qui debent et possūt
esse seminatores. **S**ecundo quid debent seminare. **T**ercio quibz. **Q**uarto
ubi. **Q**uāto quādo. **S**exto quomodo. **Q**ue sunt circūstancie actionū mora-
lium ipsas actiones vestientes ut fiant fructuose. **E**t quoniam uidem⁹
hunc ordinem sepe confundi. **I**deo et illud qd sequitur confundiē. **C**ur-
ritur ad cathedras ab impitis elinguius nō vocatis vita et moribus
corruptis infamibus docentes qd non didicerunt. fabule ueniūt ad me-
dium magis risus qz plandus queritur rumores nouitatum pelāma-
ones ad aures fatuorū producūt ut i tabernis et quuijs dissolutiones
et tachmationes frequentare valeant inde uilescit status clericalis et
nisi hoc diuinissimū officium sacre misse. et agnus iste sanctissimus pa-
scalis qui manibus conficit et tradatur sacerdotum vulgo reuerenciaz
incuteret parumquid aduertereē dignitas sacerdotalis. **C**um fere ho

die impleta est propheta sicut populus sic et sacerdos hoc apparet in ludis
spectaculis quibus utinam et non in choreis. In nuptiis in vestibus cle
ricali dignitati non aptis. Et quid necesse est me singula percurrere cum
dicere possum cuilibet scire volenti palpa et vide quia caro et sanguis
in clericali dignitate pene spiritum absorbit ut cum spiritu ceperint
nunc carne consumantur. Et tanta horum carnaliter viuendum est mul
tudo ut si quis sacerdos extra hanc legem bestialem sobrie pie et de
uote se regere voluerit mox derisioni patrat et extra synagogam etiam
quali legi omnium repugnans. sed non ad insipientiam sibi qui quicquid audi
turus est cum alijs inuicenter uiuentibus illud sapientie. v. **M**os insensati
uitam illorum estimabamus in sanam et finem illorum sine honore. Ecce quo
computati sunt inter filios dei hi sunt quos aliquando habuimus in derisu
et in similitudinem inproperij. 2c. **P**rimo sciendum quod quantum spectat
ad salutem hominis cuiuslibet singularis principaliter ad hoc tendere debet
et necesse est ut propriam suam salutem procuret mores suos et conuersationem
in via dei secundum diuina precepta instituens hoc exigit rectus ordo cari
tatis que a seipso incipit dicente scriptura Misereere anime tue placens
deo ecclesiastici. iij. Et christo dicente. Quid proficit homo si lucretur totum
mundum seipsum perdat et anime sue detrimentum faciat. sed forte et alios se
vult lucifacere bene si potest. sed nihilominus sibi prius prouideat quam alijs alio
quin dicetur sibi. medice cura teipsum. Et illud Pauli. Qui alium doces
teipsum non doces. **A**ug. etiam. xix. de ci. dei. Hunc ordinem esse docet di
cens. Oculum sanctum querit caritas ueritatis. scilicet quo sibi quisque vacare et
deo desiderat negotium iustum suscipere. scilicet si imponit a superiore necessitatis
caritas quam saramina seque prelatore aut predicationis si nullus imponat per
cipiente acque intuen de vacandum est ueritati. Si autem imponit a superiore su
scipienda est propter caritatis necessitatem. Et idem ostendit **A**ug. super
psalm. Vir linguosus non dirigetur in terram. Qualis debet esse homo dei
ut optet magis audire quam dicere sicut scriptum est. Sic autem omnis homo
velox ad audiendum tardus ad loquendum. Et si fieri potest hoc optet
non habere necessitatem loquendi et dicendi et docendi loquimur nos ho
die ad vos ut aliquid doceamus vos. quanto melius si omnes scirent et
nemo doceret alterum sed omnes audirent unum illum cui dicitur. Au
ditui meo dabis gaudium et leticiam. et postea gaudium ceteris unum
quisque in voluntate habeat vocem doctrine in necessitate. Quomodo enim
opus est voce doctrine quando pateris indocum quando pateris imptum
si semper te delectat docere semper uis habere imptum quem doceas. Si autem
beniuolus es et uis omnes doctos esse non uis semper habere quos doceas
non erit in voluntate exercitium vel probatio doctrine tue sed in necessitate
gaudendum tibi sit in auditione dei necessitas tibi sit in locutione tua et

non eris uir linguosus ne n̄ dirigaris i ēra quare loqui vis audire n̄ vis
 hec **Aug.** Ex quibus omnibus luce clarius constat q̄ op̄ p̄dicatōis
 debet miugī ex necessitate non queri ex voluntate qui ex voluntate p̄p̄a
 querit op̄ p̄dicatōis aut p̄sumptuosus iudicatur quia reputat se
 iam talem qui ope prius impleuit qd̄ predicare intendit. **Iam** pri⁹ ē
 implendum ope ⁊ post predicandum iuxta illud. **Cepit** **Iesus** facere
 ⁊ docere aut aliquid querit in p̄dicatōe sc̄z mulcere aures hōīm aut
 fauores aut famā aut laudem hōīm seu lucrum tempale. **Q**uoniam enī cre
 dendum est q̄ ille querat aliorū salutem recta intentione p̄ p̄dicatōem
 qui p̄p̄iam suā negligit querē in op̄atione. sicut naturaliter quis aliēa
 damna postponit p̄p̄is ⁊ p̄p̄ia lucra prius querit recto ordine q̄ ali
 ena. **E**t ē sn̄ia **Johis** **Cris.** **P**rimo igitur opus ⁊ officiū p̄dicatōis
 requirit auctoritatem **Iuxta** illud **Ro. x.** **Q**uomodo vero predicabū
 nisi mittant scdm̄ lram vel a deo vel ab alio vice eius. **S**up̄ quo dicit
 glo. **Q**ui predicat non missus non p̄dicator sed p̄sumptor est ⁊ ip̄o
 bus. unde a x̄po apostoli sunt missi dicente. **E**untes docete om̄es gen
 tes ⁊ illi vlt̄erius alios ⁊ sic demceps vsq̄ ad n̄ra tempa p̄ romāos pō
 tifices ad archiep̄os ⁊ ab istis ad ep̄os ⁊ ab istis vsq̄ ad ifimū pleba
 ⁊ a plebans ad p̄sbiteros nō curatos qui etiā p̄ eos assūmi possunt
 si sunt p̄donei. **I**am dignitati sacerdotali saltem sine cura nō est anexa
 potestas predicandi ad libitum ipsorum ex quo non sunt curati. lic̄ bo
 hemor̄ error̄ sanxit oppositū neq̄ religiosi ut sit p̄p̄ia auctoritate pub
 lice p̄ seculum aut ciuitates discurrendo licere iudico predicare nisi de
 licencia romani pontificis sicut indultum est fratribus mendicantibus
 cum conditionibus in p̄uilegijs eorū expressis. **S**ecus in priuatis eorū
 locis p̄ verba exhortationis accedente populo. **D**e consuetudine aliēn
 scienti loci ordinario ⁊ p̄ hoc ratum habente nec prohibente. sicut sancti
 heremite ad ventantibus ad eos populis verbum exhortationis offe
 rebant nisi aliud ex necessitate aut p̄missione ep̄orū aut eorundem uica
 riorum consuetudo obtineret. ⁊ hoc clare inuit hystoria aduū ap̄lorū
 vbi de **Paulo** ⁊ de **Barnaba** dicit q̄ venientes antiochiā synagogā
 die sabbatorū sederūt. s. non p̄dicantes donec miserunt principes syna
 goge ad eos dicentes viri fratres si quis est in vobis sermo exhorta
 tionis ad plebem dicite quasi sine auctoritate nolentes predicare. **A**duū
 xij. **E**t qui asserit se missū doceat de mittente vt disponit. c. **C**um ex i
 uundo de hereticis. **A**liud tñ est ex officio sibi inuendo predicare aliud
 superogatorie. **E**x inuendo sūt quibz dant stipendia ⁊ p̄cipiunt solaria
 quotidiana aut quibus cura incūbit aīarū qui pabulū dūmī verbi te
 nentur ministrare aut p̄ se aut p̄ alios p̄doneos quia non est de natū oībz
 donū p̄dicatōis. sufficit enim q̄ p̄ alios facit nisi merita ⁊ p̄gricia

accusaret quos & ego non auderem excusare. cum beneficia dantur propter
officia non econuerso. & frustra accepta beneficia ubi non sequitur exe-
cutio officij. In quibus utique voce prophetica damna est cecitas & mutitas
psalre. lvi. Speculatores eius ceci omnes nescientes vniuersi canes muti
non valentes latrare. Excusari tamen aliquantulum possunt propter impe-
dimenta ratione executionis suorum officiorum dummodo alias diligenter sint
& suppleant in alijs quod ipsis deest in verbo dei. Unde hec vox predicatorum
iniciu sumpsit a christo deinde deriuata ad apostolos a quibus successiue ad
alios episcopos etc. Et in medio terre scilicet ierosolimis primo optuit euan-
gelij veritate declarari ut patet luc. vl. & adu. i. Deinde ad alias
mundi partes. scilicet orientem meridiem & post hoc ad occidentes. scilicet. Petro ad
arcem romani ipsi vocato ut lira testatur discipulum suum sanctum. Gaumianum
ad franciam misit. scilicet. ad senonensem ciuitatem & alios discipulos usque ad
finem terre habitabilis. Et Paulus se facit ad hispanias velopfici sci
Ro. xv. Cur autem in iherusalem lux veritatis cepit primo predicare.
Ratio quia est in medio terre habitabilis ut a medio ad extrema vniuersum
fieret progressus. Item ut daretur fiducia penitende gentibus cum istis
qui christum crucifixerunt predicata est penitencia si uellent de tanta execrabili
facinore ut nullus hesitaret de enormitate suorum excessuum. Item ut mi-
sericordia christi claresceret toti orbi. Item ut iudei nimis essent excusabi-
les si penitere nollent. Item ut ibi primo benignitas dei ostenderetur ubi
postea eius rigorosa iusticia in die iudicii superuentura esset. predicatorum
vero habet ultimam officium in ecclesiastica ierarchia secundum ordinem enu-
meratum a Paulo ad eph. iij. ubi ait. Dedit quosdam quidem apostolos
quosdam autem prophetas alios euangelistas. alios vero pastores & doctores
et predicatorum ad summationem sanctorum. Cognito qui debent predicare
restat uidere qua intentione hoc faciant. Debet enim oculus simplex esse
in quolibet ope meritorio alias totum tenebrosus erit secundum christi doctri-
nam hec autem intentio debet esse caritas dei & proximi ut honor dei &
edificatio proximi principaliter querantur exclusis omnibus alijs. scilicet fa-
uore fama lucro temporalis ne secundum apostolum adulteretur verbum dei sed in sin-
ceritate & manifestatione veritatis loquendo. Scimus enim quod fetida &
corrupta retia odiosa sunt piscibus nec libenter in ea intrant pisces sic &
in presenti. Unde timendum quod ideo sepe pius fructus adquiritur tam-
quo ad predicantes quam ad audientes propter impuram intentionem quia
non omnes querunt que dei sunt in predicatione. non tamen ideo a fide-
libus aspernandum est bonum semen si admisceretur ab imundo satore quia
colligitur rosa de spina. Et christus phariseorum & scribarum doctrinam
super cathedram moysi sedentium approbat & ad audiendum & exequendum
inuitat dicens. Que dicunt facite que autem faciunt facere nolite. ne

Paulus prohibere decreuit illos qui verbum veritatis de xpo predi-
cauerunt non sincere. Nam dicit ad philipen. 1°. Quidam ppter inuis-
diam & contentionem. quidam ex contentione xpm annunciant non sin-
cere estimantes se pressuram suscitare viculis meis. Quid. n. dū oī mō
siue per occasionem siue per ueritatem xps annūciatur in hoc gaudio
& gaudebo. Et si p puerlos etiā sinistre semen iacit. est tamē dei semen
non ipsoz licet p ipsoz semiatut sicut non spernendus est salubris cib⁹
licet in vasis vilibus & cōtemptibilibus offerat. Ex pmissis sequitur
q̄ quātum est in beniuolo predicatorē semp debet optare ut p alium ma-
gis ydoneum predicari debet verbum dei q̄ ipse est. Si talis potest ad
manū haberi ubi maior laus dei & utilitas proximi potest adq̄ri si recta
eius fuerit intentio & non recurua fuerit ad p̄p̄iam utilitatem. vñd &
Moyses sanctus aliquociens se excusare videbat a missiōe dei ad phar-
raonem p lingue impedimentū & p alia ut patet Exodi. vii. Similit̄
& optauit ut omnib⁹ daret dñs spm suū & om̄s pphetare possent utz
numen. xi. Ex quo patet q̄ beniuolus debet esse verus p̄dicato: hūilis
& mansuetus exclusa inuidia & appetitu p̄p̄ie laudis. ideo & sanct⁹ Va-
lerius ep̄us yponens p̄cesso: sancti Augustini considerans se forte mī⁹
p̄itum esse in verbo dei & faciūda cessit ep̄atu & pmouit beatū Aug⁹
magis ydoneuz. Certe hoc rarū hodie cernit. ideo timendum q̄ in plu-
ribus desit recta intentio. Dicit. n. Paulus omnes que sua sunt querē
non que ihu xpi. ideo in figura oīm predicatorū dicit̄ J. vlē. Ex post
resurrectionem xpi septem discipuli piscabant & nihil prebiderunt do-
nec xps in litore eis apparuit. Et quesuit an pulmentariū scz pisces
haberent. Responderē non tunc dixit eis ih̄s mittite in dexterā nauigij
rethe & iuemetis & obediētes ceperunt pisces & traxerunt rethe ad
terram plenū magnis piscibus scz centum quinquaginta tribus. piscas-
tores sunt predicatorē qui sine xpi v̄tute nihil prebunt nec pficere
possunt. pisces sunt fideles. rethe est verbum dei. dextera est recta iten-
tio predicatorū. Sinistra vero est puerla intentio. Nam dicit̄ i puer.
vias que a dexteris sunt nouit domin⁹. puerse aut sunt que a sinistris
vñd m̄m⁹ pficiūt qui ppter lucrum & vanam gl̄am predicāt. ideo etiā
alibi dicit xps. Cūz facis elemosinā nesciat sinistra tua qd faciat dexte-
ra tua scdm Aug⁹. & alienetur intentio cupiditatis ab ope caritatis. p̄t tñ
etiam sanctis euenire q̄ licet opus inchoauerint p rectam intentionem
tamē in opis executione se ingerat vana gloria aut sinistra itentio. sic
& ap̄lis hoc non fuit impossibile ut dicit sanctus thomas. Et de sancto
pern. legiē contigisse qui dixit cogitationi sue ppter te nō incepi pre-
dicare nec ppter te dimittam ideo abstinentia est in talibus cogitatio.
non euangelij predicatio m̄tearū penda q̄a aliud est inchoare & p̄tinuā

sinistra intentio ē aliud a latere aduenire & abstinere. Sed forte dicere
quis si alteri magis ydoneo cedere & locum dare debeat quid ego adur
sum. Nam unde alias viua nō habeo. Ad hoc forte responsum est p̄us
quia oīū sanctorum querē & gustare quā suauis est dñs deo & sibi vacat
aut alijs iustis opibus intendere ne utilitas p̄ximorū p̄ eum impediat
que p̄ magis ydoneū adquiret. Non. n. dixit moyses. Si oīs p̄phetēt
mea fama & potentia d̄crescit min⁹ reputabor a filijs israel & principa
tum amittam. ideo etiam petit sibi associari alios qui onus populi secuz
portarent & ipse non solus graueret vtz in eodem ca. Et dicit greg.
sup eodem dicto quis det vt oīs p̄phetent & de exoneratōe pia mēs pa
storum quia nō p̄p̄iam gloriā sed autoris querit ab omnib⁹ vult ut
uari in eo qd agit. Fidelis. n. predicator optat si fieri potest vt v̄ritatem
quā solus loqui non sufficit cūctorum ora sonet. Potest tñ Clemēti⁹
rñdri ut si ē necessaria v̄ritas i fide & moribus p̄dicanda illo tpe q̄ forte
alio tpe n̄ habet locū. Et magis ydone⁹ postulat ut ei cedat p̄ inferiorē &
locus decur. teneē ei inferior cedere alijs credo qd offere se ei nō teneē
Vltius videndum est de vita bona que requirit ad bonū predicatorē
Nam qui tali priuatus ē plus destruit morib⁹ & exēplis q̄ cōstruit
sermōibus. Nam dicit Jero. non confundant opa tua sermonem tuū
Et Gregorius cui⁹ iuda dēpictur restat vt sermo contemnat. Quo
p̄cto docet xpi humilitatem. qui p̄ se sequē supbiam. Quo pacto docet
xpi in m̄suetudinē qui sequē inuidiam. vt legitur qd quidam frater p̄s
dicans de asello in quo xps intraus ierusalem insidebat. post ambonem
& post sermonem visus est solemnē equū sibi preparare ad equitandum.
Cui quedā matrona dixit talis ne frater fuit asellus de quo predicasti
qualis ē tuus iste caballus. Et reuera estimo qd p̄pter nullam aliā cām
horie sic vilipenditur dei verbum quā p̄pter pueria exēpla sacerdotum
Aliter. n. docetur. & aliter in uita multorum cernitur. Vnde Boeci⁹ i
de disciplina scolarium. Nulla res magis p̄uicosa discipulo q̄ uita ma
gistri contumeliosa. m̄fusa. n. sepissime confundi uidem⁹ ex fetido vase
quia vas fetidum liquorē m̄fusum confundit. vnde exhortat paulus. si
delem discipulum chymothēū ep̄m dicēs. sollicitē cura teipm p̄babilem
exhibendo oparium m̄confusibilem recte tractantem verbum v̄ritatis.
Sal. n. debet esse uita predicatoris populo sicut aliud sal materiale omi
bus vt facto doceant quod verbo p̄dicant & factibile fiat ope qd docet
sermone. uidemus multos libros pro sciencia adquirēdos reuoluere vt
lingua sit habilis sermo splēdus & rethoricis ornatus colorib⁹. sed
paucos putamus insistere vt mores p̄p̄ij in melius refozment & vita
p̄p̄ia corrigatur contra illud Pauli. In oībus exhibeamus nos met
ip̄os sicut dei m̄stros i multa paciencia in tribulationib⁹ i necessitatib⁹

in angustijs i laboribus vigilijs in ieiunijs. ij. cor. vi. Et idcirco in tanta
nascentis ecclesie qua sancti apli et eius discipuli vitam moribus et sermo
nibus predicabant. ideo totum mundum post se traxerunt quod quam rarum
sit hodie. nemo est qui ambigat. Deinde iudicandum quid sit predicandum et
certum est quod euangelium secundum christi doctrinam predicare inquit euange
lium. Et per hoc intelliguntur omnia que ad fidem spem et caritatem
pertinent ad virtutes et ad vicia vitanda et quecumque aliquam reductionem
possunt habere ad bonos mores instruendos siue fuerint naturalia mo
ralia et artificialia. Nam et hoc fecisse christum et apostolos legimus. posuit
enim similitudines de naturalibus ut de semine et eius fructu de piscati
one de laborantibus in vinea de emptione margaritarum de maturacione
arborum de aubus. etc. **O**ltra que ponitur in serie euangelistarum.
et **P**aulus de stellis. Sicut stella a stella differt claritate ita de resurre
ctione mortuorum et de semine mortificato in terra et postea viuificato
unde proportionate similitudines non sunt alienande a predicatione sed
fabule mendose ludicra puerilia gestus non honesti et alia figurata ridi
culosa extranea debent esse aliena a predicatione euangelij. quia deus me
daco nostro non indiget. **T**hytum enim beatus **P**aulus dicens Tu
autem loquere que decent sanam doctrinam. Et alibi ij. thimo. iij. ca.
Erit tempus cum sanam doctrinam non suscipient homines sed ad sua
desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus et a veritate
quidem auditum auertent ad fabulas autem conuertentur. Debet esse
in doctrina pietas ex parte docentis. ex parte doctrine veritas. ex parte
modi docendi oportunitas. ex parte finis utilitas. pietas facit doctores
affici in docendo. et per consequens documentum eius magis infigi. Gra
dus enim auditur cum doctor afficit in docendo. tunc enim auditor affi
citur in audiendo ut dicit **A**ugustinus. Et ad tria debet attendere predi
cator secundum **A**ugustinum ut doceat quo ad ignorantis delectet quo ad
fastidiosos et flectat quo ad pertinaces et duos. **I**deo hospitalitas vultus
affabilitas sermonis et matre oportunitas secundum audiendum con
ditione ornant predicationem. et rescienda sunt superflua et ad compen
dium omnia restringenda secundum quod in vitibus videmus psalmites in
fructuosos nimios et superfluos abscondi ut fructuosos amplior spacioli
tas relinquatur. paucorum enim fecunditas sterili multitudini auferre
Sicut longe vtilius est iuxta apostolum pauca scilicet verba docere quam
multa in breui confusa proferre ut sitis audiendi reficiat in audientibus
et non usque ad saturitatem aut fastidium proponatur. sicut in sumptione
ubi corporalis solet a medicis pituitas persuaderi. Tunc enim melius dirigere
et avidius desideratur urbanitati studere et curiositati aut eloquij res

Inuultati plus mulcere solet aures: q̄ cor edificare. **Q**uibus autem debet fieri predicatio exemplo xpi docemur et s̄ctorum. scilicet omnibus in differentes se offerentibus paupibus diuitibus potentibus etiam iudis si occurrant non est sermo dei negandus. **N**am xps vni soli legitur p̄dicasse scilicet mulieri samaritane **Ioh̄is. iij.** Item duobus discipulis eūtibz a iherusalem in emaus **Luce. ultimo.** Quibus et exposuit ea que de ipso scripta erant in lege **Moyſi** et prophetis et psalmis. et sic de singulis quotq̄ se offerebāt. **I**n quo reprehensibiles sūt qui paupibus aut paucis dedignantur predicare sed diuitibus potentibus multitudinē. **C**uz tamen dicat ysaias pauperibus euangelizare misit me et certe h̄y magis capaces iudentur quia sunt exempti a magnis passionibus et passionū secutores sc̄dm p̄m non sunt abiles ad moralem philosophiā: nec timēdum est defraudari mercede si non datur lata audiēcia hoīm quia merces computatur secundum laborem docentis et secundum latitudinem caritatis. non secundum multitudinem aut fructum audientium saltem eēdialis: licet accidentalis posset cōmensurari secundum audientes. **N**ec uidendum quando ē sermo exponend⁹ et uidetur magis oportuno tempore diebus festiuis cum populus quietat⁹ est a curis secularibus et magis capax ad p̄cipiendum. unde lex moyſi et p̄phetarū dicta diebus sabbatorum rectab̄ nitur. sicut patet **Luce. ij.** **Q**uando xps mansit in iherusalem in medio doctorū audiens et interrogans illos hoc tamen non semper est de necessitate: si alia causa interuenerit predicandi. **S**icut et de loco dicendum magis in templo et in ecclesijs p̄pter reuerēciam loci et p̄sentiam sacramentorum et reliquiarū. nec forte uidetur multū expedire ut supra modū frequenter verbum dei. p̄pter assiduitatem em̄z solet sequi contempt⁹ et vilificatio nisi alia causa se obtulerit ut solitum est fieri in ciuitatibus p̄ quadragesimam et aduentum p̄pter diuotionē captandam. **E**c ad sacramenti eucharistie p̄parationem si tamen uidere ex frequentatione crescere deo et populi et mores in meli⁹ reformari ex: tunc utq̄ non esset reprehensibilis assiduatio. **S**icut dicim⁹ de accessu raro aut crebrius ad eucharistie sacramentū. **N**am de pronūciatione verbi dei aliqua sunt videnda p̄ueniūt hanc p̄nūciationem seu publicā traditionem tria necessaria sc̄dm artem rethorice facultatis scilicet inuentio materie dispositio. i. ordinatio eius de. impressio i memoria deinde enūciatio. **I**nter que vltimū decorat omnia p̄cedentia que nisi fuerit. s. faciūdia et eloquēcia parum quo ad audiendum vtilitatem valēt cēsa. unde tullius quesitus quid excellit inter precepta eloquēcie. **R**espondit p̄nūciatio: sunt enī quinque necessaria doctori beniuolēcia vita sciēcia fama et eloquēcia. **B**eniuolēcia ut affectuose dulciter leniter h̄pla

riter loquatur compassiue. Sic enim sedem sibi vendicat verbum in corde audientis sicut procedit de ore docētis. Est enim pñūtiatio quedā modulatio et melodia que scdm phm. viij politicoꝝ multū mentem audientis afficit atq; a passionibus retrahit secundum conditōem modulantis vnde in ecclesiastico. Musica in luctu importuna narratio. Fama etiam necessaria est ppter audientes que attrahit et auctorizat dicta doctoris. Deo Paulus in epistola ad hebreos. Non premisit nomen suum sicut in ceteris fecit. quia erat in famis apud hebreos quasi destructor legis. Et ne nomen pauli in fronte epistole prolatus vtilitatē legentis excluderet vt dicit Jeronim⁹. Infamia enim quasi fetor malus alios a se expellit. Deo maturitas morum et grauitas cum suauitate solent famam pturire. Deinde etiam non nimia familiaritas et frequentia que uilipensionem solent generare et famā minuere. quia dicit Jeroni⁹. Qd raritate dulce est assiduitate in amaritudine vertitur. Deo xps legitur solum tribus annis predicasse sicut Ioannes baptista. Et apkl ne eorum predicatio uilis efficeretur de vno loco in alium frequenter personas suas transfulerunt dicentes. oportet et nos alijs predicare. Sic docet Poedus rectorem scoliarum. qd amplius qd per tres aut quatuor annos non debet in vno loco residere vt eius doctrina non uilescat. sic forte et predicatori expediret facere nisi alia causa specialis pductionem doceret facere moram. primo anno nō plene cognoscitur secundo anno amatur. tercio anno uilescere incipit. quarto contemnit. Sicut de xpo qui post tercium annū sue predicationis fuit occusus sic et Ioannes baptista. hoc autem dico non semp sit stingere sed nō fore impossibile apud plures inueniri. Deo aut a postolorum sanctorum collegium paulo tanquam eloquentissimo scribendarū epistolarum ocessit auctoritatem ad omnes gentes et semmandi uerbū dei in diuersis mūdi ptibus quia precellebat alios sciencia et eloquēcia et paciencia ac suauitate sermonis vt patet in epistolis suis. Filioli inquit mei quos iterum pturio donec xps formetur in uobis ad Galt. Et alias quō cum lacrimis scribebat epistolas. Nunc inquit et flens dico. ipa enim eloquēcia dulcis icorpat et etiam materiam rudem magis qd alter sine eloquēcia materiam subtiliorem. Vnde dicit Terenci⁹ nihil ē quin male narrando possit deprauari. Et eucl⁹ nihil aliud est tam incredibile qd non in dicendo fiat probabile. Nihil tam horridum et occultū qd nō oratiōe splendet. Perapimus quosdam predicatorē in suis sermonibus nihil habere suauitatis humilitatis seu compassionis sed quasi in collegijs lectiōes legerent in phisicoꝝ aut metheroꝝ lingua sicca frigida et arente. Cum sit alter modus legendi in scolis qd sermo pñunciand⁹

In ecclesijs. Unde eloquēcia debet habere maturitatem suauitatem me-
diocritatem et capacitatem. Primū quo ad doctorem. secundum quo ad
vbi p qd doceat. terciū ex pte doctrine. quartū quo ad docēdos. De pmo
dicit Valerius maximus ornamenta eloquēcie in pnuiciatione apta et cō-
uenienti corpis motu consistunt quibz cum se instruxerint tribus mor-
dis agrediuntur homines scilicet aures eoz penetrando oculos demul-
cendo animos inuadendo. Suauitas verbi requiritur ad renouandum
desiderium et ad tollendum fastidium. Unde tulaus maxime varietas de-
lectat auditorem. Et quantilius in optimis cēmis hoc sepe nobis accidit
vt cū optimis satiati sumus varietas tamē nobis ex vilioribus grata
sit. Et y. Machab. vltimo. Sicut vinū semp bibere aut aquā pcrari
ē. alterius aut uti delectabile ē ita legentibus si semp sermo exactus sit
non erit gratus. Et oracius. aut prodesse volūt aut delectari poetam. Me-
diocritas etiā necessaria est in verbo nec nimis tardū et nimis citū nec
nimis prolixus aut sermo breuis. Unde Seneca Inopia verborū et ex-
ilitas nimis intentū auditorem facit. tarditas vero tediosum. Et apud
dicit volo quinqz verba sensu meo loqui vt alios instrua qz iiooo. ver-
borum in lingua. Per quinqz verba intelligūtur quinqz fines ppter qz
fieri debet omnis doctrina spūalis scilicet verbū instructionis quo ad in-
scios et ignaros excitationis quo ad pigros consolationis q ad mestos
et desolatos cōminationis quo ad duos exhortationis q ad bonos. vno
versus. Excitoz consuloz et minoz exhortoz doceoqz. Vt quinqz verba
scilicet quid credendum. quid faciendum. quid fugiendum. quid appetē-
dum. quid timendum. Unde versus. Quid credā faciam fugiam spes-
rabo timebo. Et dicit. iiooo. ppter multiplicatē verborum modū ex-
cedenciū. Vbi. n. plurima verba ibi frequēter egestas puer. xiiij. Et
puer. x. In multiloquio non de erit peccatum. Capacitas etiā necessa-
ria est secundum conditionem auditorum. Nam dicit Paulus. Non po-
tui vobis loqui tāquam spiritualitē sed quasi carnalibus tanqz puulis
in xpo lac vobis potum dedi non escam. Et alias sapienciam loquimur
inter perfectos. Et ad thess. ij. Facti sumus puuli in medio vestri. sicut
si nutrix foueat filios suos. Unde ex istis modis prediciandi pē haberi
ideo spūssandus apostolis per gratiam linguarum cōtulit que tamē grā
in omnibus non eundem modū seruauit sed scdm capacitatem recipiē-
tū. Vnicuiqz enim deus sua talenta tradidit scdm propriam uirtutem scz
recipientiū ut clare cernere ē in quatuor euangelistis et quatuor docto-
ribz. Et presertim in epistolis pauli quia ad hebreos eloquēctiori stilo
usus ē quā ad gentes in alijs epistolis. quia spūssandus p gratias gratis
datus non semp tollit mobilitatem naturalium donozum. nec dimittit

bonitatem naturalium sed sinit naturam agere motus proprios addendo
 quod non fuit non immuens quod fuit. **Ideo Aug. v. libro confessionum.**
 faustum manicheum recommendat ultra **Ambro.** de eloquentia dicens **Ex**
 pertus sum hominem gratum et iocundum in verbis non tamen ideo sapi
 ens quia vultus congruus et decorum eloquii. Sed si de veritate eius.
 et ambrosij queritur nulla est comparatio ideo hereticos in suis sermomi
 bus exprimitur dulces suavesque unde communiter attrahere sibi populum con
 suenerunt iuxta illud **Pauli** per dulces sermones corda seducunt innocen
 tum. **Nam** aquae furtive dulciores sunt et panis absconditus suavior.
Non tamen ideo verax predicator putare debet suavitatem sermonis li
 cet ea etiam perversus uti consuevit. **Timoris** etiam passio excludenda est
 a predicante et audacia et libertas animi induenda. **Nam** timor lucres
 excitare consuevit qui fantasiaz memoriam et ymaginativam turbare so
 lent et totum corpus intus extra immutatu per timorem et tristitiam ut
 patet in vultu et manibus. **Sunt** etiam quatuor vitiaabilia in sermonibus
Primo si sermo est nimis inordinatus nimis ornatus nimis concitatus
De primo dictum est de mimietate propter fastidium. **Solent** enim scdm
Gregorium ubi qui minus sufficiunt cum audiente sumi et magis di
 gerit. **Inordinatus** quando de una facultate que est ad propositum ad alias
 recursus fit ut de theologia ad splogismos aut dyalectica ad casuales et
 flexiones. **Nimis ornatus** quando nimie sunt distinctioes que memoriam
 confundunt. **Et intelligencia** exigunt unde facit quod exigit et phiam
 in pres non in frustra diuidam. **Nimis ornatus** quando magis insistit
 verborum falens quam sententiarum rex. **Sicut** si turpes mulieres colores ad
 vultus sibi adhibent ut appareant pulchriores. **Concitatus** nimis est
 qui est nimis velox et preceps et per consequens vituperabilis quia est in com
 positio. **Nam** scdm senecam pronuntiatio sicut et vita debet esse composita
 inordinatum autem est in natura quod precipitatur et preperat. **Ne**
 quia non est impressus nec eruditus nec prescisi s. verba enim phye
 debent poni non proci et pederet procedere. **Deo** de xpo legitur dictum
Nunquam sic locutus est homo sicut hic loquitur **Seneca** summa summa hec
 erit tarde eloquentie te esse iubeo. **Hanc** materiam de modo predican
 di non frustra dixi extendendam licet adhuc multa essent amedenda
Et hoc propter excessivum errorem multorum qui mox accepto ordine sacer
 dotali conuolare cupiunt ad cathedras volentes esse doctores et magistri
 qui nunquam fuerunt discipuli minime attendentes conditiones boni pre
 dicatoris qui utique sibiipsis predicare debent prius quam alijs. **Sicut** nullus
 fons effluit nisi in se prius plenus fuerit. **Et moyses** ad montem prius
 ascendit a deo precepta precepturus quam homines doceret. **Et hoc** ideo est

Sequitur de bono regimie predicatio.

Post predictorum decursum libet aliquid speculari de modo regendi cuiuslibet pastoris ammarum sicut rectorum ecclesiarum. Quibus modis obseruatis possit se aliquantulum confidere fore vnum de illis quibus dominus dicit in singulari. Euge serue bone et fidelis quia supra pauca fuisti fidelis supra multa te constituam intra in gaudium domini tui ad hanc viam ostendendam licet multa occurrant dicenda tamen compendiose me credidi expediens dum cum in alijs locis extensius illa repiantur. locato igitur fundamento de canonico ingressu per ostium in ouile ouium quod ante omnia necessarium non dubito per viam resolutionis procedendo per tria ad que specialiter est adies mentis intendenda ut illa debito modo regulentur per curatum vnum quod ad seipsum et ad suos collaterales pertinet. secundum quod et ad deum et ad eius sacramenta spectat. tertium quod ad sibi commissos quorum curam gerit pertinere iudetur. Primum est quod curati qui exemplar aliorum esse debent dicant illud gedeonis. Quod me videntis facere hoc et vos facite. Iudicium. vij. et modesta casta sobria et irreprehensibilis sit vita et floridus conuersandi modus ut cum Ambrosio veraciter valeat dicere. Non sic inter vos vixi ut me pudeat viuere et mori non timeo hoc est in cotidiano victu abo potu vesire familia et cotidiano collateralibus que omnia debent redolere honestatem et bonam famam ut nullus habeat malum dicere de ipso. Oportet enim sanctos habere testimonium ab hijs etiam qui foris sunt ut non vituperent misterium nostrum. Et seruandam puto hanc doctrinam Ieronimi Ad talem vnum non terat ostium tuum pedes mulierum. Etiam honestatem saltem frequenter sed magis depute locus earum extra habitationem plebam hoc est in ecclesia quia aliqua alia necesse illud depoposcerit et hec sententia est Augustini. Que cum sorore mea sunt sorores mee non sunt. Facile enim presenciam frequens mulierum maculam infligit. Rectio saltem breuis aut spiritualia colloquia mensam fulciant ut et mens et venter epulentur. Aliena sint verba detractionis secundum quod dicit Augustinum habuisse in capite sue mensule scripta hec metra. Quisquis amat dictis aliorum rodere vitam. Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Iudicia spectacula ioculatores fistulatores et alie vanitates longe sint ab eo audiat et moralem raro conuiuia. bene trita sit via a domo curati ad ecclesiam et econuerso. nouerit hanc ecclesiam sponsam sibi sociatam quam quanto crebrius colit et osculatur tanto amplius illum diligit qui eam sibi desponsauit scilicet christum. pauperum egenorum. miserarum